

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
LAIKINOJI PILIETINIO DALYVAVIMO IR BENDRUOMENIŠKUMO
SKATINIMO GRUPĖ**

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2021-04-14 Nr. 3

Vilnius

SVARSTYTA. Dėl Seniūnaičių rinkimų ir veiklos problematikos (seniūnaitijų sudarymas, seniūnaičių rinkimai, seniūnaičių galios, seniūnaičių mokymas, seniūnaičių veiklos kryptys ir atsiskaitymas gyventojams) bei seniūnaitijų sueigų ir išplėstinės sueigos.

NUTARTA.

1. Vietos savivaldos įstatymo nuostatos, reglamentuojančios gyvenamųjų vietovių bendruomenių renkamų atstovų-seniūnaičių statusą, pareigų užėmimo ir atleidimo iš pareigų tvarką, jų teises ir pareigas, veiklos sąlygas yra nuolat (permanentiškai) tobulinamos, siekiant, kad seniūnaičiams būtų sudarytos teisinės prielaidos savo paskirtį atlikti kaip galima geriau. Tačiau, kaip rodo praktikoje kylančios problemos, vis dar egzistuoja poreikis ir būtinumas šias nuostatas toliau tobulinti. Atsižvelgiant į tai:

Siūlyti Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui ir Vidaus reikalų ministerijai:

1.1. siekiant padidinti gyventojų aktyvumą, renkant seniūnaičius, taip pat siekiant gerinti santykius tarp seniūnaičių ir bendruomeninių organizacijų, siūlyti apsvarstyti galimybę keisti Vietos savivaldos įstatymo nuostatas dėl seniūnaičių rinkimų:

1.1.1. numatyti, kad eiliniai seniūnaičių rinkimai vyksta kartu su savivaldybių tarybų ir merų rinkimais;

1.1.2. numatyti, kad kandidatus į seniūnaičius gali siūlyti tik tos seniūnaitijos, kurioje renkamas seniūnaitis, bendruomeninė organizacija (bendruomeninės organizacijos) ir savo kandidatūrą gali išsikelti tik tos seniūnaitijos gyventojas, jeigu jį savo parašais paremia tam tikras skaičius tos seniūnaitijos gyventojų;

1.2. siekiant labiau motyvuoti pilietiškai aktyvius asmenis tapti seniūnaičiais, o seniūnaičius labiau motyvuoti tinkamai atlikti savo funkcijas (teises ir pareigas), siūlyti apsvarstyti galimybę keisti Vietos savivaldos įstatymo nuostatas dėl išmokos seniūnaičiams skyrimo: numatyti, kad

seniūnaičiui su jo, kaip seniūnaičio veikla susijusioms išlaidoms apmokėti, kiek jų nesuteikia ar tiesiogiai neapmoka savivaldybės administracija, *skiriama* ne mažesnio, kaip įstatyme nustatyto dydžio išmoka (pvz. tam tikras procentas nuo MGL), už kurią seniūnaitis atsiskaito ne rečiau kaip vieną kartą per kalendorinius metus; seniūnaičiui, atliekant pareigas savanorystės pagrindais – atlyginti patirtas išlaidas, atliekant šias pareigas;

1.3. siekiant, kad seniūnaičiai gebėtų tinkamai atlikti savo funkcijas (teises ir pareigas), siūlyti apsvarstyti galimybę keisti Vietos savivaldos įstatymo nuostatas dėl mokymų seniūnaičiams organizavimo: numatyti, kad naujai išrinktiems seniūnaičiams organizuojami privalomi mokymai pagal atsakingos valstybės institucijos parengtą / akredituotą / pripažintą tipinę (vieningą) seniūnaičių mokymo programą (įtraukiant teorines paskaitas, seminarus, išvykas-apsilankymus ir pan.), sudarant galimybes mokytis nuotoliniu būdu ir individualiai pagal parengtą mokomąją priemonę. Taip pat numatyti savivaldybės administracijos direktoriaus / seniūno atsakomybę už tokių mokymų organizavimą;

1.4. siekiant, kad seniūnaičiai dirbtų atsakingiau ir tinkamai atsiskaitytų juos išrinkusiems seniūnaitijos gyventojams, siūlyti apsvarstyti galimybę keisti Vietos savivaldos įstatymo nuostatas dėl seniūnaičių ataskaitų ir veiklos kryptių kitiems kalendoriniams metams pateikimo:

1.4.1. numatyti, kad seniūnaičių sueigos deleguoti atstovai privalomai įtraukiami į savivaldybių tarybų sudaromų komisijų arba merų sudaromų darbo grupių sudėtį, jeigu svarstomi su gyvenamųjų vietovių bendruomenių interesais susiję klausimai;

1.4.2. numatyti, kad seniūnaičiai gyventojams atsiskaito (teikia ataskaitas) ir informuoja apie veiklos kryptis kitiems kalendoriniams metams pagal tam tikras tipines ataskaitos ir veiklos kryptių formas, kurias tvirtina savivaldybės taryba, vadovaudamasi valstybės institucijos parengtomis / patvirtintomis pavyzdinėmis seniūnaičio ataskaitos ir veiklos kryptių formomis; seniūnaičių ataskaitos ir veiklos kryptys kitiems kalendoriniams metams skelbiami savivaldybės interneto svetainėje, taip pat teikiamos susitikimų su gyventojais metu;

1.4.3. numatyti, kad piniginė išmoka skiriama tik tiems seniūnaičiams, kurie seniūnaitijų gyventojams nustatyta tvarka pateikė ataskaitas ir veiklos kryptis kitiems kalendoriniams metams;

1.5. siekiant sustiprinti išplėstinės seniūnaičių sueigos vaidmenį ir galias, siūlyti apsvarstyti galimybę keisti Vietos savivaldos įstatymo nuostatas dėl išplėstinėje seniūnaičių sueigoje sprendžiamų klausimų sąrašo:

1.5.1. numatyti, kad taikant dalyvaujamojo biudžeto priemonę, suteikiama teisė tam tikrą dalį finansinių išteklių (asignavimų) suplanuoti išplėstinėse seniūnaičių sueigose, į jas kviečiant dalyvauti visus tų seniūnaitijų gyventojus;

1.5.2. numatyti, kad išplėstinių seniūnaičių sueigų priimti sprendimai dėl dalies finansinių išteklių (asignavimų) suplanavimo turi būti per nustatytą terminą įvertinti ir vertinimai dėl šių sprendimų, nurodant vertinimo motyvus ir numatomus veiksmus, privalo būti apsvarstyti savivaldybės tarybos nustatyta tvarka (savivaldybės tarybos ar vieno iš jos komitetų posėdyje arba savivaldybės administracijos direktoriaustiems tikslams organizuojuose posėdžiuose).

2. Atsižvelgiant į daugkartinius siūlymus imtis ryžtingesnių sprendimų ir veiksmų, siekiant aktyvesnio gyventojų dalyvavimo vietos rinkimuose, efektyvesnio ir atsakingesnio vietos reikalų tvarkymo žemiausiame savivaldos lygmenyje (žemiausioje savivaldybės grandyje), taip pat siūlymus pasinaudoti gerąja kitų šalių (pvz. Estijos) patirtimi, formuojant savivaldybių atstovaujamasias ir vykdomąsias institucijas, suteikiant joms didesnę veiklos ir finansinį savarankiškumą žemiausiame savivaldos lygmenyje (žemiausioje savivaldybės grandyje), pakartotinai

Siūlyti Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui

inicijuoti viešą diskusiją Seime ar Seimo komiteto / komitetų lygiu dėl galimybės (tikslingumo) įdiegti Lietuvoje dviejų pakopų vietos savivaldos sistemą (dar vieno savivaldybių lygio formavimo regioniniu arba žemesniu, nei dabartinės savivaldybės, lygiu).

Posėdžio pirmininkas

Kęstutis Vilkauskas

Posėdžio sekretorė

Kristina Čelkė